

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2Cdo/192/2021
Identifikačné číslo spisu:	8706205660
Dátum vydania rozhodnutia:	26.07.2023
Meno a priezvisko:	JUDr. Viera Nevedelová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2023:8706205660.2

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu ZACHEM, a. s. Strážske - v konkurze, s o sídlom Michalovce, Námestie osloboditeľov 70, IČO: 31 730 191, zastúpeného advokátkou Mgr. Zuzanou Bdžochovou, so sídlom Bratislava, Palkovičova 16, proti žalovaným 1/ N. S., bytom R., zastúpenému advokátom JUDr. Marcelom Mašanom, so sídlom Veľký Slavkov, Školská 257, 2/ V. Y., narodenej A., bytom R. a 3/ V. D., narodenému A., bytom R., obaja zastúpení spoločnosťou Benkóczki, Baláž - advokáti, s. r. o., so sídlom Bratislava - Staré mesto, 29. augusta 36A, IČO: 35 917 148, o určenie, že udelenie plnomocenstva žalovanej je neplatný právny úkon, vedenom na Okresnom súde Poprad pod sp. zn. 8C/100/2006, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Prešove zo dňa 20. januára 2020 sp. zn. 2Co/65/2019, takto

rozhodol:

I. Z r u š u j e rozsudok Krajského súdu v Prešove zo dňa 23. apríla 2014 sp. zn. 2Co/133/2012 v časti, ktorou zrušil rozsudok Okresného súdu Poprad zo dňa 24. septembra 2012 č. k. 8C/100/2006-520 vo výroku o určení neplatnosti plnomocenstva vo vzťahu medzi žalobcom a žalovaným 1/ a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

II. Rozsudok Krajského súdu v Prešove zo dňa 20. januára 2020 sp. zn. 2Co/65/2019, z r u š u j e .

III. Rozsudok Okresného súdu Poprad zo dňa 04. septembra 2018 č. k. 8C/100/2006-766 v časti, týkajúcej sa veci samej, z r u š u j e .

IV. Rozsudok Okresného súdu Poprad zo dňa 04. septembra 2018 č. k. 8C/100/2006-766 v časti, ktorou žalovanému 1/ priznal voči žalobcovi právo na náhradu trov konania a v časti, ktorou žalobcovi a žalovaným 2/ a 3/ nárok na náhradu trov konania nepriznal, z r u š u j e a v tejto časti mu vec vracia na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

I.

1. Návrhom (žalobou) zo dňa 03.10.2005 sa žalobca domáhal, aby súd rozsudkom určil, že

- I. udelenie plnomocenstva odporkyni 2/ na zastupovanie navrhovateľa na základe plnej moci zo dňa 14.10.2002 je neplatný právny úkon
- II. právne úkony vykonané odporkyňou 2/ v mene navrhovateľa na základe plnej moci zo dňa 14.10.2002 sú neplatné, a
- III. odporcovia 1/ až 3/ sú povinní zaplatiť navrhovateľovi náhradu trov konania.

2. Okresný súd Poprad (ďalej aj „súd prvej inštancie“, „prvoinštančný súd“) v poradí prvým rozsudkom zo dňa 24. septembra 2012 č. k. 8C/100/2006-520, výrokom I. určil, že udelenie plnomocenstva odporkyni 2/ na zastupovanie navrhovateľa na základe plnej moci zo dňa 14.10.2002 je neplatný právny úkon, výrokom II. v prevyšujúcej časti žalobu zamietol a výrokom III. vyslovil, že o trovách konania bude rozhodnuté po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej.

3. Krajský súd v Prešove v konaní o odvolaní žalobcu a žalovaných 2/ a 3/ v poradí prvým rozsudkom zo dňa 23. apríla 2014 č. k. 2Co/133/2012-618, (1. výrokom) potvrdil rozsudok (zo dňa 24. septembra 2012 č. k. 8C/100/2006-520) v časti výroku o určení neplatnosti plnomocenstva vo vzťahu medzi žalobcom a žalovanými 2/ a 3/, ďalej (2. výrokom) zrušil rozsudok vo výroku o určení neplatnosti plnomocenstva vo vzťahu medzi žalobcom a žalovaným 1/ a v rozsahu zrušenia vrátil vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie a (3. výrokom) zrušil rozsudok vo výroku o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti a v rozsahu zrušenia vrátil vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

II.

4. Okresný súd Poprad v ďalšom konaní uznesením zo dňa 16. mája 2018 č. k. 8C/100/2006-735 návrh žalobcu na určenie neplatnosti právnych úkonov vykonaných žalovanou 2/ na základe plnomocenstva zo dňa 14.10.2002 vylúčil na samostatné konanie. Opravným uznesením zo dňa 22. marca 2009 č. k. 8C/100/2006-859 opravil záhlavie uznesenia zo dňa 16. mája 2018 čo do chýb v označení strán.

Rozsudkom zo 04. septembra 2018 č. k. 8C/100/2006-766:

- zamietol žalobu (o určenie, že udelenie plnomocenstva odporkyni je neplatný právny úkon,
- žalovanému 1/ priznal voči žalobcovi právo na náhradu trov konania v rozsahu 100 % a
- žalobcovi a žalovaným 2/ a 3/ náhradu trov konania nepriznal.

5. Z odôvodnenia rozhodnutia súdu prvej inštancie vyplynulo, že žalobca sa žalobou domáhal určenia, že udelenie plnomocenstva žalovanej 2/ na zastupovanie žalobcu na základe plnej moci zo 14. októbra 2002 (ďalej aj ako „plnomocenstvo“) bolo neplatným právnym úkonom a určenia, že právne úkony vykonané žalovanou 2/ v mene žalobcu boli neplatné.

Žalobca namietal pravosť plnomocenstva tvrdiac, že sa nejedná o listinu oprávňujúcu žalovanú 2/ zastupovať žalobcu pre formálne nedostatky, a taktiež pre nedostatok spočívajúci v jeho podpísaní neoprávnenými osobami podľa stanov spoločnosti a zápisu v obchodnom registri.

Súd prvej inštancie konštatoval, že z vykonaného dokazovania nebolo zrejmé, neplatnosti akých konkrétnych úkonov sa žalobca domáhal, ani aký nárok uplatnil voči žalovanému 1/, zvyšok nároku bol vylúčený na samostatné konanie.

Žalobca napriek výzve svoje skutkové tvrdenia nedoplnil o špecifikáciu nevyhnutnú pre posúdenie oprávnenosti a dôvodnosti žaloby, nepreukázal ani naliehavý právny záujem na požadovanom určení (vzhľadom na ukončené reštrukturalizačné konanie), preto súd žalobu zamietol.

6. Výrok o nároku na náhradu trov konania súd prvej inštancie vo vzťahu medzi žalobcom a žalovaným 1/ odôvodnil úspechom žalovaného 1/ v konaní; vo vzťahu žalobcu a žalovaných 2/ a 3/ dôvodil pomerom úspechu (určenie neplatnosti plnomocenstva) a neúspechu (určenie neplatnosti nešpecifikovaného okruhu právnych úkonov) a žalobcovi a žalovaným 2/ a 3/ náhradu trov konania nepriznal.

III.

7. Krajský súd v Prešove po odvolaní žalobcu rozsudkom zo dňa 20. januára 2020 sp. zn. 2Co/65/2019

(ďalej aj „odvolací súd“, „krajský súd“) rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil a žalovanému 1/ priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania vo vzťahu k žalobcovi v rozsahu 100 %.

Z odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu vyplynulo, že súd prvej inštancie rozhodoval vo veci po čiastočnom zrušení jeho prvotného rozsudku zo dňa 24. septembra 2012 č. k. 8C/100/2006-520, a to rozsudkom odvolacieho súdu zo dňa 23. apríla 2014 č. k. 2Co/133/2012-618.

Predmetom konania podľa odvolacieho súdu zostali výroky I. a II. žaloby medzi žalobcom a žalovaným 1/ a výrok II. žaloby medzi žalobcom a žalovanými 2/ a 3/.

Keďže súd prvej inštancie uznesením zo 16. mája 2018 č. k. 8C/100/2006-735, vylúčil na samostatné konanie nárok žalobcu voči žalovaným 1/ až 3/ vo vzťahu k výroku II. žaloby (o určenie, že právne úkony vykonané odporkyňou 2/ v mene navrhovateľa na základe plnej moci zo dňa 14.10.2002 sú neplatné - poznámka dovolacieho súdu), odvolanie žalobcu voči rozsudku súdu prvej inštancie, týkajúce sa zamietnutia žaloby o neplatnosť udelenia plnomocenstva žalovanej 2/ na zastupovanie žalobcu, prejednal odvolací súd vo vzťahu k žalovanému 1/.

8. Odvolací súd konštatoval, že určovacie žaloby vždy vyžadujú preukázanie naliehavého právneho záujmu na príslušnom určení, pričom vzťah žalovaného 1/ k výroku I. nebol odôvodnený žalobcom tak, aby bol z neho zrejмый naliehavý právny záujem pre toto určenie. Žalovaný 1/ vyhotovil notársku zápisnicu o osvedčení právnej skutočnosti v rámci svojej notárskej činnosti a na samotnom udelení plnomocenstva pre žalovanú 2/ sa nepodieľal. Rovnako bolo zrejmé, že žalovaný 1/ ako notár prevzal sumu do notárskej úschovy, avšak táto skutočnosť sama osebe nemohla vyústiť do vyhovenia žalobe medzi žalobcom a žalovaným 1/. Z uvedeného dôvodu považoval odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie vo vzťahu žalobca a žalovaný 1/ k predmetu sporu - určení neplatnosti plnomocenstva pre žalovanú 2/ za vecne správne a rozhodnutie prvoinštančného súdu potvrdil.

IV.

9. Proti rozsudku odvolacieho súdu podal žalobca (ďalej aj „dovolateľ“) dovolanie podľa § 420 písm. d), e), f) CSP a § 421 ods. 1 CSP dôvodiac, že v tej istej veci sa už právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, súd mu nesprávnym procesným postupom znemožnil ako strane uskutočňovať procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu jeho práva na spravodlivý proces, a zároveň rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci.

10. Podľa dovolateľa okresný a krajský súd postupovali a rozhodli v rozpore s platnou právnou úpravou, napadnuté rozhodnutia sú nesprávne, v rozpore so skutočným stavom veci, zákonom a ustálenou judikatúrou, pričom ich možno kvalifikovať ako prekvapivé a arbitrárne súdne rozhodnutie.

11. Na podporu svojich tvrdení dovolateľ uviedol, že po vrátení veci odvolacím súdom prvoinštančný súd pri rozhodovaní o napadnutých častiach výroku I. rozsudku neprihliadal starostlivo na všetky okolnosti veci, ktoré vyplývajú z obsahu súdneho spisu:

Okresný súd dňa 24. septembra 2012 vydal rozsudok č. k. 8C/100/2006-520, ktorým okrem iného výrokom I. určil, že udelenie plnomocenstva žalovanej 2/ na zastupovanie žalobcu na základe plnej moci zo dňa 14. októbra 2002 je neplatný právny úkon (ďalej len ako „výrok I. rozsudku“), teda okresný súd vyhovel vo výroku I. rozsudku jeho návrhu (žalobe o určenie neplatnosti plnomocenstva) voči všetkým žalovaným - 1/ až 3/.

Proti tomuto výroku I. podali odvolanie iba žalovaní 2/ a 3/. Odvolací súd rozsudkom zo dňa 23. apríla 2014 č. k. 21Co/133/2012-618, výrok I. rozsudku okresného súdu vo vzťahu medzi žalobcom a žalovanými 2/ a 3/ potvrdil. Zároveň odvolací súd zrušil výrok I. rozsudku okresného súdu vo vzťahu medzi žalobcom a žalovaným 1/ a vec vrátil na ďalšie konanie. Žalovaný 1/ však proti výroku I. rozsudku okresného súdu zo dňa 24.09.2012 odvolanie nepodal.

12. Uvedené teda podľa dovolateľa znamená, že výrok rozsudku odvolacieho súdu zo dňa 23. apríla 2014 č. k. 21Co/133/2012-618, ktorým výrok I. rozsudku prvoinštančného súdu vo vzťahu medzi žalobcom a žalovaným 1/ zrušil a vrátil vec na ďalšie konanie, je chybný - bol vydaný bez podaného odvolania, a teda tento výrok odvolacieho súdu nemal oporu v zákone. Zmätočnosť a vadnosť tejto časti

výroku rozsudku odvolacieho súdu podľa dovolateľa navyše potvrdzuje aj to, že odôvodnenie rozsudku odvolacieho súdu ani len neobsahuje dôvody rozhodnutia a závery odvolacieho súdu v tejto časti výroku vo vzťahu k žalovanému 1/.

S poukazom na § 204 ods. 1, § 159 ods. 1 a ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku platného v čase rozhodovania odvolacieho súdu, resp. v súčasnosti § 362 ods. 1, § 227 ods. 1 a § 230 CSP dovolateľ namietol, že v čase prvého rozhodovania odvolacieho súdu bol výrok I. rozsudku okresného súdu zo dňa 24.09.2012 vo vzťahu medzi žalobcom a žalovaným 1/ právoplatný, a teda po vrátení veci súdu prvej inštancie v danej časti existovala prekážka právoplatne rozhodnutej veci (§ 420 písm. d) CSP). Dovolateľ namietol, že ak bolo rozhodnutie zrušené a vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie a súd prvej inštancie bol viazaný právnym názorom odvolacieho súdu, vzniknutý procesný stav bol v rozpore s jeho základným právom na spravodlivý proces.

13. Dovolateľ tiež poukázal na skutočnosť, že dňa 16. mája 2018 (t. j. pred vyhlásením rozsudku vo veci samej) okresný súd uznesením č. k. 8C/100/2006-735 vylúčil žalobu v časti o určenie neplatnosti právnych úkonov vykonaných na základe plnomocenstva z o dňa 14.10.2002 na samostatné konanie (vedené pod sp. zn. 20C/29/2018). Následne, dňa 22. marca 2019 vydal okresný súd uznesenie č. k. 7C/100/2006-315, ktorým rozhodol o spojení tejto vylúčenej veci na konanie vedené na okresnom súde pod sp. zn. 7C/100/2006 (kópia uznesenia je založená v súdnom spise pod č. l. 879 - poznámka dovolacieho súdu).

Podľa dovolateľa sa mal okresný súd v tomto súdnom konaní vysporiadať iba s navrhovaným výrokom I. rozsudku (o určenie neplatnosti plnomocenstva), a to vo vzťahu k žalovanému 1/ a (v tejto časti) mal rozhodnúť o trovách konania vo vzťahu k žalovaným 1/, 2/ a 3/.

14. Vzhľadom na uvedené dovolateľ namietol, že rozsudok okresného súdu je v napadnutej časti nezákonný pre rozpor s § 159 ods. 3 OSP a § 230 CSP, keďže súdne konanie v predmete o výroku I. návrhu rozsudku (t. j. o určenie neplatnosti plnomocenstva) voči žalovanému 1/ bolo právoplatne rozhodnuté ešte rozsudkom okresného súdu zo dňa 24. septembra 2012 č. k. 8C/100/2006-520.

15. Dovolateľ tiež namietol, že pokiaľ okresný súd v odseku 3., 4. a 25. odôvodnenia rozsudku posudzoval vec aj vo vzťahu k návrhu výroku II. rozsudku (t. j. o určenie neplatnosti právnych úkonov vykonaných žalovanou 2/ na základe plnomocenstva zo dňa 14.10.2002), posudzoval vec nad rámec vymedzeného predmetu konania; keďže v tejto časti bola vec vo vzťahu ku všetkým žalovaným 1/, 2/ a 3/ vylúčená na samostatné konanie, tento postup okresného súdu bol nesprávny, nad rámec jeho právomoci, a teda v rozpore s platnou právnou úpravou.

16. Z opatrnosti dovolateľ namietol ako nesprávne a v rozpore s vykonaným dokazovaním aj závery okresného súdu obsiahnuté v ods. 19. a 22. jeho rozhodnutia, ktorými odôvodnil zamietnutie žaloby. Zároveň namietol, že odôvodnenie tejto časti napadnutého rozsudku je všeobecné a nesprávne. Podľa dovolateľa mal okresný súd z obsahu súdneho spisu zistiť, že v základnom konaní vo veci samej žalobca jednoznačne bez pochybností preukázal všetky svoje tvrdenia o skutkovom a právnom stave veci. Bolo preukázané, že žalovaní konali protiprávne na úkor žalobcu, listinnými dôkazmi bolo preukázané, že žalovaný 1/ napriek tomu, že si musel byť vedomý právnych a skutkových súvislostí týkajúcich sa žalobcu, opakovane zavádzal nielen žalobcu, ale aj iné osoby. Poukázal na to, že v zmysle právnej úpravy a príslušnej judikatúry naliehavý právny záujem je daný nielen vtedy, pokiaľ ide o preventívny charakter iba medzi účastníkmi úkonu a sporovými stranami, ale aj vtedy, ak súdom vyslovené autoritatívne určenie vytvára právny základ a právnu istotu pre žalobcu aj vo vzťahu k osobám, ktoré nie sú sporovými stranami, v danom prípade napríklad aj k orgánom vykonávajúcim dozor v oblasti správy daní a poplatkov, atď. Vzhľadom na uvedené vyjadril dovolateľ presvedčenie, že riadne a bez pochybností osvedčil existenciu naliehavého právneho záujmu.

17. Vo vzťahu k rozhodnutiu o náhrade trov konania dovolateľ namietol, že žalovanému 1/, vzhľadom na nezákonnosť rozhodnutia vo veci samej nevzniklo právo na úhradu trov konania, a teda okresný súd vo

výroku, ktorým mu uložil povinnosť nahradiť žalovanému trovy konania, rozhodol nesprávne a nezákonne. Vo vzťahu k zamietnutiu nároku dovolateľa na priznanie náhrady trov konania voči žalovaným 2/ a 3/ namietol nepreskúmateľnosť a zmätočnosť odôvodnenia rozhodnutia okresného súdu (ods. 26. rozsudku). Poukázal na úspech vo vzťahu k návrhu výroku I. rozsudku, o ktorom bolo konanie právoplatne skončené, a teda súd mu mal priznať plnú náhradu trov konania, pričom okresný súd nesprávne poukazoval na údajný výsledok konania o návrhu výroku II. rozsudku, keď konanie o tejto veci bolo vylúčené na samostatné konanie, a teda okresný súd o uvedenom predmete konania v tomto súdnom konaní nemal a ani nemohol rozhodovať. Zároveň namietol, že odvolací súd sa vôbec nevysporiadal s jeho odvolacími námietkami vo vzťahu k nároku na náhradu trov konania voči žalovaným 2/ a 3/ v konaní pred okresným súdom, v ktorom mal plný úspech.

18. Dovolateľ ďalej namietol rozpornosť rozhodnutia odvolacieho súdu s § 387 ods. 3 CSP, poukázal na konštatovanie obsiahnuté v ods. 16. rozsudku odvolacieho súdu v predchádzajúcom odvolacom konaní, s tým, že rozhodnutie odvolacieho súdu je zmätočné a nezrozumiteľné, v rozpore s obsahom spisu. Odvolací súd sa podľa dovolateľa riadne a zákonným spôsobom nevysporiadal s námietkou prekážky právoplatne skončenej veci medzi žalobcom a žalovaným 1/, v o vzťahu k výroku I. rozsudku pôvodného konania vo veci samej. Pokiaľ odvolací súd konštatoval, že zrušil rozsudok okresného súdu v tejto časti, opomenul prihliadnuť na neexistenciu odvolania žalovaného.

19. Odvolací súd sa podľa dovolateľa nevysporiadal ani s odvolacou námietkou, že žalobcovi nebolo riadne doručené podanie žalovaného 1/ zo dňa 17. mája 2018, a teda v zmysle ustálenej judikatúry došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Z obsahu napadnutého súdneho rozhodnutia podľa žalobcu nebolo možné zistiť, ako sa odvolací súd vysporiadal so všetkými podstatnými tvrdeniami a námietkami uvedenými v jeho odvolaní. Namietol, že v konaní nebola splnená základná zákonná podmienka presvedčivosti a preskúmateľnosti súdneho rozhodnutia, abscentuje riadne zákonné odôvodnenie napadnutého súdneho rozhodnutia, ktoré je predpokladom vylúčenia pochybností alebo domnienok o svojvôli v súdnom rozhodovaní, a teda základné právo na spravodlivý súdny proces v súlade s ustálenou judikatúrou (napr. uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2MCdo/7/2009).

20. Vzhľadom na uvedené žalobca navrhol, aby dovolací súd vydal rozhodnutie, ktorým všetky dovolaním napadnuté výroky rozsudku odvolacieho súdu v spojení s napadnutými výrokmi rozsudku okresného súdu, zruší a konanie vo veci samej voči žalovanému 1/ zastaví z dôvodu existencie prekážky právoplatne rozhodnutej veci a konanie o trovách prvoinštancného a odvolacieho konania vráti na ďalšie konanie súdu prvej inštancie a žalovaným 1/, 2/, a 3/ uloží povinnosť zaplatiť mu plnú náhradu trov dovolacieho konania.

21. Dovolateľ zároveň bez bližšieho zdôvodnenia navrhol, aby dovolací súd podľa § 444 CSP odložil vykonateľnosť napadnutého rozhodnutia.

22. Z vyjadrení žalovaných 1/ a 3/ k dovolaniu vyplynulo, že navrhujú dovolanie odmietnuť ako neprípustné a žiadajú, aby im súd priznal právo na náhradu trov dovolacieho konania v rozsahu 100 %.

V.

23. Uznesením Okresného súdu Košice I zo dňa 31. marca 2022 č. k. 30K/1/2021-698, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 24.12.2022, bol vyhlásený konkurz na majetok dlžníka - žalobcu. Podaním zo dňa 08.03.2023 konkurzný správca úpadcu, JUDr. Gabriel Šoltés podal návrh na pokračovanie v konaní.

VI.

24. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 a 2 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), prejednal dovolanie bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) a dospel k záveru, že dovolaniu je potrebné vyhovieť.

25. Podľa § 444 ods. 1 CSP dovolací súd môže na návrh odložiť vykonateľnosť napadnutého rozhodnutia, ak sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa. Dovolací súd nezistil splnenie podmienok pre odklad vykonateľnosti dovolaním napadnutého rozhodnutia v zmysle § 444 ods. 1 CSP, a preto v súlade s ustálenou praxou o tom nevydal samostatné rozhodnutie (porovnaj sp. zn. 4Cdo/144/2020, 4Cdo/108/2019, 9Cdo/126/2020).

26.

Relevantná právna úprava

V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v § 420 a § 421 CSP.

Podľa § 420 CSP dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Podľa Čl. 4 ods. 1 CSP ak sa právna vec nedá prejednať a rozhodnúť na základe výslovného ustanovenia tohto zákona, právna vec sa posúdi podľa ustanovenia tohto alebo iného zákona, ktoré upravuje právnu vec čo do obsahu a účelu najbližšiu posudzovanej právnej veci.

Podľa § 362 ods. 1 veta prvá CSP odvolanie sa podáva v lehote 15 dní od doručenia rozhodnutia na súde, proti ktorého rozhodnutiu smeruje.

Podľa § 227 ods. 1 CSP doručený rozsudok, ktorý nemožno napadnúť odvolaním, je právoplatný.

Podľa § 230 CSP ak sa o veci právoplatne rozhodlo, nemôže sa prejednávať a rozhodovať znova.

Podľa § 389 ods. 1 písm. a) CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zruší, len ak neboli splnené procesné podmienky,

Podľa § 389 ods. 2 CSP ak sú dané odvolacie dôvody podľa § 365 ods. 2, odvolací súd zruší odvolaním napadnuté rozhodnutie vo veci samej a zároveň zruší aj právoplatné uznesenie, ktoré rozhodnutiu vo veci samej predchádzalo.

Podľa § 365 ods. 1 písm. a) CSP odvolanie možno odôvodniť len tým, že neboli splnené procesné podmienky.

Podľa § 365 ods. 2 CSP odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

27. Dovolateľ namieta vady konania vyplývajúce z ustanovenia § 420 písm. d), písm. e), písm. f) CSP a § 421 ods. 1 CSP.

28. Akcentovanou dovolacou námietskou žalobcu bola námiетка v zmysle § 420 písm. d) CSP, teda že v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo. Tento dovolací dôvod žalobca videl v tom, že proti v poradí prvému rozsudku súdu prvej inštancie, ktorým tento súd určil, že plnomocenstvo zo dňa 14.10.2002 je neplatné, nepodal žalovaný 1/ odvolanie, v dôsledku čoho tento výrok vo vzťahu k žalovanému 1/ nadobudol právoplatnosť a na tejto skutočnosti nič nezmenila ani okolnosť, že odvolací súd, napriek absencii odvolania žalovaného 1/, rozsudkom sp. zn. 2Co/133/2012-618 zrušil prvotný rozsudok súdu prvej inštancie aj v tejto časti.

29. Z obsahu spisu mal dovolací súd preukázané, že v poradí prvý rozsudok súdu prvej inštancie zo dňa 24. septembra 2012 č. k. 8C/100/2006-520 žalovaný 1/ (N. S.) odvolaním nenapadol, teda uvedený rozsudok v časti výroku I. vo vzťahu k žalovanému 1/ nadobudol právoplatnosť po márnom uplynutí jeho lehoty na podanie odvolania, a to dňom 12. októbra 2012.

30. Odvolanie proti I. výroku prvotného rozsudku súdu prvej inštancie podali iba žalovaní 2/ a 3/ a vo vzťahu k nim odvolací súd rozsudkom zo dňa 23. apríla 2014 sp. zn. 2Co/133/2012 (č. l. 618) rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil. Odvolací súd však súčasne napriek absencii odvolania žalovaného 1/ a právoplatnosti tohto výroku v časti týkajúcej sa žalovaného 1/, konal ako keby odvolanie podal aj žalovaný 1/ a rozsudkom sp. zn. 2Co/133/2012 (č. l. 618) zrušil aj rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku o určení neplatnosti plnomocenstva vo vzťahu medzi žalobcom a žalovaným 1/ a vec mu vrátil na ďalšie konanie. V odôvodnení rozsudku pritom žiadnym spôsobom tento výrok neodôvodnil a neuviedol ani, ako má súd prvej inštancie vo veci ďalej postupovať (§ 391 ods. 3 CSP). Uvedený zrušujúci výrok rozsudku odvolacieho súdu má povahu uznesenia (§ 223 OSP, teraz § 392 CSP).

31. Súd prvej inštancie na základe zrušujúceho rozsudku zo dňa 23. apríla 2014 v ďalšom konaní konal aj o žalobe v časti o určení neplatnosti plnomocenstva. Uznesením zo dňa 16. mája 2018 č. k. 8C/100/2006-735 v y l ú č i l „návrh žalobcu na určenie neplatnosti právnych úkonov vykonaných žalovanou 2/ na základe plnomocenstva zo dňa 14.10.2002“ na samostatné konanie (opravným uznesením zo dňa 22. marca 2019 č. k. 8C/100/2006-859 opravil záhlavie uznesenia čo do správneho označenia sporových strán; výrokovú časť uznesenia zo dňa 16. mája 2018 neopravil). V konaní vedenom pod sp. zn. 8C/100/2006 ďalej konal o I. petite žaloby, t. j. o žalobe o určenie, že udelenie plnomocenstva žalovanej 2/ na zastupovanie žalobcu na základe plnej moci zo dňa 14.10.2002 je neplatným právnym úkonom.

32. Následne súd prvej inštancie rozsudkom zo dňa 04. septembra 2018 č. k. 8C/100/2006-766 žalobu zamietol, žalovanému 1/ priznal voči žalobcovi právo na náhradu trov konania a žalobcovi a žalovaným 2/ a 3/ náhradu trov konania nepriznal. Odvolací súd tento rozsudok potvrdil dovolaním napadnutým rozsudkom s odôvodnením, že (bod 16. odôvodnenia) odvolací súd skorším rozsudkom rozsudok súdu prvej inštancie vo vyhovujúcej časti vo vzťahu medzi žalobcom a žalovaným 1/ zrušil, a preto v tejto časti nepovažoval za dôvodnú odvoláciu námietku žalobcu o prekážke rei iudicata. Taktiež mal za to (bod 17. odôvodnenia), že „po zrušujúcom rozsudku odvolacím súdom zo dňa 23.04.2014 zostali predmetom konania výroky (petity) I. a II. žaloby medzi žalobcom a žalovaným 1/“ a „...prejednal odvolanie žalobcu voči rozsudku súdu prvej inštancie vo vzťahu k žalovanému 1 / týkajúce sa zamietnutia žaloby o neplatnosť udelenia plnomocenstva žalovanej 2/ na zastupovanie žalobcu na základe plnomocenstva zo dňa 14.10.2002 ...“.

33. Právoplatné meritórne rozhodnutie zakladá prekážku rozsúdenej veci (rei iudicata), t. j. nemožnosť jej opätovného prejednania (s výnimkou povolenej obnovy konania). V prípade existencie prekážky rozsúdenej veci nie sú splnené procesné podmienky na jej opätovné prejednanie; ide aj o odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. a) CSP, v ktorom prípade odvolací súd podľa § 389 ods. 1 písm. a) CSP rozhodnutie súdu prvej inštancie mohol zrušiť. V danej veci tak odvolací súd v poradí druhom odvolacom konaní nepostupoval.

34. Dôsledkom pochybenia krajského súdu v prvom odvolacom konaní je tak existencia právoplatného výroku I. rozsudku súdu prvej inštancie zo dňa 24. septembra 2012 voči žalovanému 1/ o určení, že plnomocenstvo je neplatné, a súčasne existencia právoplatného, v tejto časti zrušujúceho výroku odvolacieho súdu, vydaného bez zákonného oprávnenia odvolacieho súdu.

35. Medzi ustanoveniami Civilného sporového poriadku, ktoré upravujú dovolacie konanie, sa nenachádza ustanovenie, na základe ktorého by bolo možné vysporiadať sa s rozhodnutím odvolacieho súdu, vydaným bez oprávnenia na také rozhodnutie. Vzhľadom na to, že výrok odvolacieho súdu v jeho predchádzajúcom rozsudku (o zrušení rozsudku súdu prvej inštancie v časti týkajúcej sa určenia neplatnosti plnomocenstva) má povahu uznesenia, dovolací súd, aplikujúc Čl. 4 ods. 1 CSP v spojení s ustanoveniami § 389 ods. 1 a § 365 ods. 2 CSP ako ustanoveniami, ktoré upravujú právnu vec čo do obsahu a účelu najbližšiu posudzovanej právnej veci, podľa § 449 ods. 1 CSP (vo výroku I. tohto uznesenia) zrušil rozsudok Krajského súdu v Prešove zo dňa 23. apríla 2014 sp. zn. 2Co/133/2012 v časti, v ktorej krajský súd zrušil rozsudok Okresného súdu Poprad zo dňa 24. septembra 2012 č. k. 8C/100/2006-520 vo výroku o určení neplatnosti plnomocenstva vo vzťahu medzi žalobcom a žalovaným 1/ a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

36. Za dôvodné považoval dovolací súd dovolanie aj v časti, ktorou dovolateľ napadol rozsudok odvolacieho súdu v spojení s rozsudkom súdu prvej inštancie ohľadom výrokov o nároku na náhradu trov konania. Súd prvej inštancie v konaní vedenom pod sp. zn. 8C/100/2006, po vylúčení časti žaloby na samostatné konanie mal, vzhľadom na právoplatnosť rozsudku o určení neplatnosti plnomocenstva nielen proti žalovaným 2/ a 3/, ale aj proti žalovanému 1/, rozhodovať o nároku strán sporu na náhradu trov konania len vo vzťahu k výsledku konania o žalobe v jej časti o určení neplatnosti plnomocenstva. Odvolací súd v tejto časti potvrdzujúci výrok neodôvodnil.

V tejto súvislosti dovolací súd podotýka, že o nároku sporových strán na náhradu trov konania o určení neplatnosti právnych úkonov vykonaných žalovanou 2/ v mene žalobcu na základe plnej moci zo dňa 14.10.2002 (II. petít žaloby) by sa malo rozhodnúť v samostatnom konaní, na ktoré bola žaloba v tejto časti vylúčená (resp. následne spojená).

37. Skutočnosť, že v tej istej veci, teda o návrhu na určení neplatnosti plnomocenstva vo vzťahu k žalovanému 1/ sa už prv právoplatne rozhodlo, zakladá prípustnosť a dôvodnosť dovolania žalobcu podľa § 420 písm. d) CSP. Dovolací súd preto (vo výroku II.) v celosti zrušil dovolaním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu zo dňa 20. januára 2020 sp. zn. 2Co/65/2019; taktiež (výrokom III.) zrušil rozsudok Okresného súdu Poprad zo dňa 04. septembra 2018 č. k. 8C/100/2006-766 v časti, týkajúcej sa veci samej.

38. Vzhľadom na vyššie uvedené dovolací súd (vo výroku IV.) zrušil rozsudok súdu prvej inštancie zo dňa 04. septembra 2018 č. k. 8C/100/2006-766 aj v časti, ktorou žalovanému 1/ priznal voči žalobcovi právo na náhradu trov konania a v časti, ktorou žalobcovi a žalovaným 2/ a 3/ nárok na náhradu trov konania nepriznal, a v tejto časti mu vec podľa § 449 ods. 1 a 2 CSP vrátil na ďalšie konanie, keď sa už nezaoberal dôvodnosťou ďalších uplatnených dôvodov dovolania podľa § 420 a § 421 CSP.

39. V ďalšom konaní, vedenom pod sp. zn. 8C/100/2006, súd prvej inštancie vzhľadom na výsledok konania o žalobe o určení neplatnosti plnomocenstva rozhodne o nároku na náhradu trov pôvodného konania a o nároku na náhradu trov dovolacieho konania (§ 453 ods. 2 CSP) tak v o vzťahu medzi žalobcom a žalovaným 1/, ako aj medzi žalobcom a žalovanými 2/ a 3/.

40. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.